

SEMAFOR PRO ODDÍLY A KMENY

*Zastav se, rozhlédni
se, zamiř k cíli!
Průvodce diskusí
o stavu oddílu
a nasměrování
další cesty.*

skaut.cz/semafor

***Poznámka:** Tento Semafor je určen k reflexi oddílů a roverských kmenů. Kde píšeme pouze oddíl, máme na mysli i kmeny. I kmeny si zaslouží komplexní hodnocení a rozvoj!*

Máme i Semafor pro tábory! Stáhneš ho na → skaut.cz/semafor.

JAK TO FUNGUJE

1 Diskutujte → Diskutujte s celou oddílovou radou, jak jste na tom. Nemáte-li celý den, vyberte si třeba jen jednu nebo dvě z pěti oblastí. K otázkám si klidně přidejte své vlastní.

2 Zapisujte → Na flipchart nakreslete červený, oranžový a zelený kruh. Do červeného si zapisujte, co je špatně a s čím určitě chcete přestat. Do oranžového si poznamenejte, co vám jde dobře a co chcete uchovat. Do zeleného přidejte nové nápady, co byste chtěli v oddíle rozjet. Pak vyberte v každém kruhu 1-2 priority a dohodněte se, jak jich dosáhnete, kdo je bude mít na starost a kdy zhodnotíte, jestli se to povedlo.

3 Inspirujte se → Než se pustíte do práce, načerpejte inspiraci. Na odkazu skaut.cz/semafor najdete výběr článků, vzdělávacích videí či užitečných stránek, které vám pomohou posunout vybrané oblasti.

ZÁZEMÍ

KDE NAJÍT PODPORU

NA STŘEDISKU

Oslovte vašeho střediskového hospodáře či správce klubovny.

NA WEBU

skaut.cz/registrace

skaut.cz/bezpeci

NA FACEBOOKU

facebook.com/skautis

facebook.com/groups/skautreality

facebook.com/groups/skautfdar/

facebook.com/groups/skauthospodareni/

NA ÚSTŘEDÍ

registrace@skaut.cz hospodareni@skaut.cz,

fundraising@skaut.cz bezpeci@skaut.cz

Pokud si nejste jisti, napište na kancelar@skaut.cz

Uložte si skautskou krizovou linku do telefonu:

737 205 520

1. Kvalitní oddíl má k dispozici pro svoji činnost dostatečné materiální a finanční zázemí, má pro své fungování zajištěnou klubovnu, má kam jet na letní tábor.

- Plánujete spolu se svojí činností i zdroje, jak výdaje s ní spojené zaplatit? Kdo a na základě čeho stanovuje ve vašem středisku výši členských příspěvků? Jak jsou tyto peníze využívány?
- Snažíte se získávat finanční prostředky i z jiných zdrojů než členských příspěvků a dotací ústředí? Jak plánujete a zajišťujete fungování oddílu a jeho akcí? Máte prostředky na rozvoj svého oddílu, netradiční aktivity či akce pro veřejnost?
- Je vaše klubovna majetkem střediska? Pokud ne, máte jistotu, že se v ní budete moci scházet i následující skautský rok? Uvažujete o rozšíření stávajících prostor nebo o vlastní klubovně?
- Jak složité je pro vás najít vhodné tábořiště? Máte vlastní? Uvažujete o koupi pozemku?

2. Kvalitní oddíl hospodárně nakládá se svěřeným či zapůjčeným majetkem, do jeho pořízování či údržby jsou zapojeni mladší členové.

- Kdo se stará v oddíle o majetek, o klubovnu a nejbližší okolí? S čím a jak pomáhají mladší členové oddílu? Jak rychle jste schopni si něco opravit?
- Jak často rozšiřujete (či doplňujete) majetek používaný oddílem? Kdo o nákupu rozhoduje? Je vaše klubovna a materiál, který váš oddíl používá, pojištěn?
- Jaké nástroje, které vám mohou ulehčit hospodaření akcí, evidenci a správu majetku, v oddíle i středisku využíváte?
- Máte nastavena pravidla používání kluboven, základů a dalších skautských prostor? Jsou s nimi seznámeni všichni, kdo se v nich pohybují?

3. Kvalitní oddíl zajišťuje na svých akcích bezpečnost.

- Přemýšlíte u plánovaných aktivit předem o tom, jak předejít možným úrazům a snížit rizika? Jsou o zajištění bezpečnosti řádně poučeni všichni – vedoucí i mladší členové? Co vědí o tom, jak se mají sami pohybovat v terénu či ve městě, kde je uložena lékárnička, co dělat v případě krizové situace?
- Rozvíjíte systematicky odolnost svých členů, učíte je vystupovat ze své komfortní zóny v bezpečném prostředí?
- Přemýšlíte, jak se v oddíle členové cítí a jaká u vás panuje atmosféra? Jak mohou členové prožívat oddílové aktivity a hry?
- Mluvíte s nimi o tom, co se jim v oddíle líbí či nelíbí, máte nastavená společná pravidla, jak se k sobě chcete chovat? Řešíte se členy, co jim může být nepříjemné a proč? Jsou všichni dospělí dobrovolníci seznámeni s Kodexem jednání dospělých?
- Jsou všichni dobrovolníci pomáhající při činnosti pojištěni na odpovědnost za škodu?
- Sdílette ponaučení ze svých průšvihů s jinými oddíly (např. přes prusvihy.skaut.cz)?

4. Kvalitní oddíl vede evidenci a docházku členů oddílu, dbá na ochranu osobních údajů, včas odevzdává registraci. Zaznamenává historii oddílu (kronika, web, ...), vhodným způsobem komunikuje se členy oddílu, rodiči, veřejností.

- Jakým způsobem vedete evidenci členů oddílu? Pracujete s evidencí členů průběžně, nebo jen v období registrace? Zvládáte v období registrace vše zpracovat včas?
- Používáte papírové, nebo elektronické přihlášky? Pokud ne, proč? Víte, kde jsou papírové přihlášky uloženy a jak nakládat s osobními údaji? Kdo k těmto citlivým údajům má přístup? Vedete si docházku členů oddílu? Jak s ne/účastí dále pracujete?
- Jakým způsobem zachycujete historii oddílu? Jaké způsoby a nástroje používáte ke komunikaci se členy oddílu/rodiči/veřejností? Funguje vám to? Jak používáte svoje webové stránky, sociální sítě či jiné moderní komunikační kanály?

KLUBOVNA/ ZÁKLADNA/ TÁBOŘIŠTĚ

Toto jsou místa, kde se odehrává velká většina našich činností. Je tedy důležité přemýšlet o nich dopředu a v dlouhodobějším horizontu.

Pokud už vám prostory klubovny nebo tábořiště nevyhovují, začněte hledat:

- sepišete si svoje požadavky ohledně nového místa
- pro klubovnu zkuste oslovit obec / farnost či nevyužité prostory velkých firem ve vaší obci
- pro hledání tábořiště využijte [FB facebook.com/groups/skautreality/](https://www.facebook.com/groups/skautreality/)
- důležité je se o již vybudovaná místa pravidelně a dobře starat, dále je zvelebovat
- s financováním nákupu a oprav nemovitosti vám mohou pomoci na [skaut.cz/nemovitosti](https://www.skaut.cz/nemovitosti)

BEZPEČNOST

Skauting rozvíjí odolnost prostřednictvím cíleného vystupování z komfortní zóny. Vzniklé riziko je třeba promýšlet a řídit.

- využijte zkušenosti výchovných zpravodajů a starších vedoucích
- obraťte se na Skautskou poradnu (poradna@skaut.cz)
- mějte po ruce kontakt na Skautskou krizovou linku (737 205 520)
- prostudujte si další zdroje a materiály v sekci [skaut.cz/bezpeci](https://www.skaut.cz/bezpeci)
- Pomozte rozvíjet kulturu sdílené chyby sdílením svých ponaučení na [skaut.cz/prusvihy](https://www.skaut.cz/prusvihy)

Pozvěte si odborníky na seminář o řízení rizika, psychickém bezpečí či sexuální výchově ([skaut.cz/vzdelavani-na-klic](https://www.skaut.cz/vzdelavani-na-klic)).

ZDROJE NA ČINNOST

Skautská činnost by měla podporovat všestranný rozvoj členů oddílu. K tomu se každou chvíli hodí něco nového pořídit, něco je třeba opravit či obnovit, ... a na tohle všechno možná není během jednoho roku v oddílové pokladně dostatek zdrojů.

Co s tím:

- domluvte se na střediskové radě na způsobu využívání financí pro oddíl
- vytvořte plán a stanovte si priority (uvědomte si, co je pro chod oddílu nezbytné a co pořídíte časem)
- domluvte se, kde, koho a jak budete žádat o podporu (nemusí to být vždy jen peníze)
- o již nakoupený materiál řádně pečujte, aby vydržel co nejdéle

S přemýšlením kde a jak žádat vám pomohou sekce [Finanční řízení](#) a [Fundraising](#) na Křižovatce, nebo se můžete také poradit s ostatními skauty na [FB facebook.com/groups/skautfdfr/](https://www.facebook.com/groups/skautfdfr/).

DOSPĚLÝ NOVÁČEK

Za zajištění bezpečnosti zejména mladších členů odpovídají vedoucí oddílu. Co však s dospělým nováčkem, o kterém toho moc nevíme? Zda a kdy mu svěříť členy oddílu bez obav o jejich fyzické i psychické bezpečí?

Zkuste:

- udělat si dost času na to, abyste nového vedoucího dobře poznali
- zajistit, aby po nějakou dobu (půl roku – rok) spolupracoval společně s někým zkušenějším
- pravidelně s ním hodnotit jeho práci, mluvit o tom, proč se členy pracujete právě takto a proč je to důležité
- seznámit ho s Kodexem jednání dospělých ([skaut.cz/kodex](https://www.skaut.cz/kodex)) a probrat, co jednotlivé body znamenají
- mluvit také o fyzické bezpečnosti – vysvětlovat, na co je důležité myslet a proč
- až přijde čas, probrat s novým vedoucím možnosti skautského vzdělávání

EVIDENCE ČLENŮ

Členství vzniká zápisem do seznamu členů v skautském informačním systému (**skautIS**), ve kterém je úzce propojeno s každoroční registrací.

Tipy, na co myslet:

- mějte tyto informace stále aktuální (včetně přiřazených funkcí), a to o všech členech oddílu – aktualizujte alespoň čtyřikrát v roce
 - nečekejte na poslední den registrace – zjišťujte zájem setrvání v oddíle už měsíc předem – dejte si upozornění do oddílového kalendáře
 - nezapomeňte průběžně také přidělovat mladším členům i vedoucím časopisy
 - na začátku skautského roku zrevidujte postup ohledně uchovávání těchto dat mimo skautIS (myslete na to, že údaje které o členech svého oddílu evidujete, mohou být i údaje citlivé a měli byste se podle toho k nim chovat (nejen kvůli GDPR)
- Více k přihláškám se dozvíte na Křižovatce v sekci [Přihlášky a evidenční listy](#) a s každoroční registrací vám pomohou informace na [skaut.cz/registrace](https://www.skaut.cz/registrace).

inspirace

Podívejte se zde na některé tipy a pokud chcete, další inspirace najdete na [skaut.cz/semafor](https://www.skaut.cz/semafor).

LIDÉ

KDE NAJÍT PODPORU

NA STŘEDISKU

*S vedením týmu a péčí o dobrovolníky vám pomůže
zpravodaj pro personalistiku nebo výchovný zpravodaj.*

NA WEBU

skaut.cz/personalistika

skaut.cz/vzdelavani

NA FACEBOOKU

facebook.com/skautskevzdelavani

NA ÚSTŘEDÍ

personalistika@skaut.cz vzdelavani@skaut.cz

mentoring@skaut.cz koucink@skaut.cz

poradna@skaut.cz – náročné výchovné situace

kancelar@skaut.cz – s dotazy na vyznamenání

1. Kvalitní oddíl vede schopný, plnoletý a kvalifikovaný vůdce, který má kvalifikovaného zástupce a vychovává si své nástupce; v oddíle je dostatek vedoucích.

- Jakou kvalifikaci má vedoucí oddílu? Potřebuje ještě získat nějaké kvalifikace či nabyt nové dovednosti? Jaké to jsou?
- Bavíte se ve vedení oddílu o tom, s jakou perspektivou do budoucna k vedení přistupujete? Dělíte se o klíčové odpovědnosti se svými zástupci? Jak je rozvíjíte a připravujete na jejich roli?
- Stíháte všechnu práci, kterou jste si naplánovali? Je vás ve vedení dostatek na realizaci plánu činnosti? Kde a jak získáváte nové vedoucí?
- Vytváříte prostor k zapojení členů oddílu do rozhodování? Berou oddíl za svůj, budou mít chuť se jednou podílet na vedení?
- Vědí všichni členové vedení, co se od nich očekává a co k tomu potřebují umět? Dostávají potřebnou podporu? Víte, jak dlouho plánují svou roli zastávat? Uzavíráte dobrovolnické dohody?

2. Kvalitní oddíl má vedoucí, kteří jsou schopní a zodpovědní, znají mladší členy v oddíle, jsou pro oddílovou činnost motivováni a průběžně se vzdělávají.

- Mají vedoucí a rádci potřebné dovednosti a dokáží spolupracovat? Zajímáte se průběžně o životní situaci vedoucích i členů oddílu?
- Poskytuje vaše středisko prostor ke vzájemné inspiraci mezi oddíly? Organizuje semináře či jiné vzdělávací příležitosti?
- Jak u vás probíhá vzdělávání vedoucích? Vyjíždíte za vzděláváním na nějaké kurzy? Účastníte se i oblastních nebo celostátních akcí (např. Elixíru)?
- Jakým způsobem připravujete, rozvíjíte a inspirujete rádce? Funguje u vás rádcovská družina nebo vzdělávací bloky na oddílových radách?
- Jsou všichni seznámeni s bezpečnostními zásadami při skautské činnosti, uvnitř i venku? Znají Kodex jednání dospělých a řídí se jím? Jakými způsoby a jak často to ověřujete?

diskuze

Závěry z diskuze si poznamenejte na záznamový arch se Semaforem – co dělat již nechcete, v čem chcete pokračovat a co chcete vyzkoušet nově.

3. Kvalitní oddíl má dostatečnou členskou základnu, která se zdravě vyvíjí (zajištěn plynulý přechod od mladší výchovné kategorie, přirozený přísun nováčků, členové neodcházejí předčasně z oddílu, dostatek členů pro fungování družin).

- Máte dostatek členů? Jakou dobu u vás průměrně stráví člen oddílu? Jste s tím spokojeni? Pokud ne, co můžete udělat pro to, aby člen v oddíle vydržel co nejdéle?
- Jak si zajišťujete přísun nováčků? Kdo se stará o nováčky? Jakým způsobem s nimi pracujete?
- Pracujete s přechodem členů do navazující věkové kategorie? Daří se vám to? Pokud nepracujete, proč?
- Uvažujete o založení nového oddílu, např. z důvodu přetlaku zájmu o členství? Co k jeho založení potřebujete?
- Vytváříte roverům a rangers prostor pro jejich vlastní činnost mimo povinnosti ve vedení oddílu? Mají příležitost se rozvíjet, znají roverský program?

4. Kvalitní oddíl má přátelskou atmosféru a mezi mladšími členy a vedoucími jsou vztahy založené na důvěře a zdravých hranicích. Má oddílové tradice a rituály. Vedení jde dobrým příkladem a je motivované pro oddílovou činnost.

- Jak byste popsali atmosféru v oddíle? Jak často řešíte konflikty? Daří se to, aniž by to narušovalo vztahy mezi vedoucími či členy?
- Jaké oddílové rituály máte? Rozumí jim všichni a plní stále svoji roli, neděláte je jen ze setrvačnosti? Vznikají i nové rituály? Jdete mladším členům dobrým příkladem? Jak to poznáte?
- Má každý z vás ujasněnou motivaci, se kterou vykonává svoji roli ve vedení? Znáte i motivaci ostatních? Berete individuální motivace v potaz např. při rozdělování úkolů, dělení rolí či nabízení vzdělávacích příležitostí?

NÁSTUPNICTVÍ

„Buďte tři,“ nabádá Velen Fanderlík ve svých listech Juru, čerstvého vůdce oddílu. Lépe než hledat nástupce je postupně rozvíjet své zástupce.

Jak na to:

- vždy měj alespoň dva zástupce. Když jeden z nich odejde, nahraď ho jiným.
- zástupcům postupně předávej dílčí odpovědnosti, cíleně je podporuj v jejich rozvoji (kurzy, semináře, ...)
- férově je informuj o tom, jak dlouho s tebou mohou počítat ve vedoucí roli
- rozmysli si, kdy a jak informovat o plánu předat svou roli ostatním (střediskové radě oddílové radě, členům oddílu, rodičům, ...)
- bližší k termínu předání se zaměř na přípravu jednoho nástupce, který se zdá pro roli nejlepší a který je ochotný ji převzít
- přípravu ho dál do termínu předání
- udělejte z předání rituál či slavnost za účasti oddílu a případně dalších hostů (poděkování odcházejícímu, přivítání přicházejícího, symbolické předání zodpovědnosti)
- dohodněte se, jakým způsobem budeš podporovat nástupce v jeho (její) roli po předání

Pro více tipů se podívejte na články ve Skautingu: bit.ly/jak-predat-oddil.

PODĚKOVÁNÍ

Práci našich dobrovolníků bychom neměli brát jako samozřejmost. Co by naopak samozřejmostí být mělo, je poděkování za jejich práci.

- Nejvíce potěší poděkování sítě na míru danému člověku, které vychází z osobní znalosti dotyčného
- rozmyslete si, které příležitosti ve vašem oddíle se nejlépe hodí k poděkování (závěrečný táborový oheň, společný výlet oddílové rady, ...)
- nepamenejte poděkovat také podporovatelům oddílu (aktivní rodiče, lidé ze střediska, ...)
- využít můžete také např. děkovač generátor (generator.skaut.cz/diky/) či skautská vyznamenání (skaut.cz/vyznamenani)

VZDĚLÁVACÍ A ZÁŽITKOVÉ KURZY

Kromě kvalifikačních kurzů (čekatelských, vůdcovských, ...) můžete využít i celou škálu dalších nequalifikačních, zážitkových kurzů, workshopů a seminářů. Zjišťujte potřeby a zájmy vašich spolupracovníků – rádců i činovníků – díky tomu jim můžete pomoci vybrat kurz přímo na míru. Při výběru kurzu se nebojte opustit „okresní bublinu“ a vyjet na vzdálenější akce – účastník si rozšíří obzory. Nejlépe funguje osobní doporučení a také to, když vedoucí jde sám příkladem

MENTORING

Mít po ruce člověka, na kterého se můžu kdykoli obrátit a kdo už si prošel tím, čím si teď procházím já, je vždy fajn. Ale dá se to spojit i s vlastním osobním rozvojem (tedy rozvojem členů oddílové rady – včetně rádců).

Máte všichni, kdo aktuálně zastáváte novou pozici / zodpovídáte za nový projekt / větší úkol, svého „rádce“, mentora? Pokud ne, zkuste si ho v oddíle či na středisku najít/dohodnout se s ním na spolupráci. Pobavte se spolu také o tom, kam směřujete, kde se vidíte za rok. Co se za tu dobu chcete naučit, nového dozvědět, vyzkoušet si.

Více k tomu, jak takový „vztah“ může vypadat, se dočtete na skaut.cz/mentoring.

a jezdí na vzdělávací akce. Finance by pro vás neměly být překážkou – střediska a okresy vzdělávání činovníků vesměs finančně podporují, příp. se nebojte jít o podporu říci.

Více ke struktuře vzdělávání najdete na skaut.cz/vzdelavaci-system a na kurzy.skaut.cz si můžete vybrat kurz na míru.

Pro roverskou věkovou kategorii můžete využít roverský online kalendář: rovernet.cz/kalendar

NOVÁČEK

Kvalitní práce s nováčky je základ úspěchu oddílu do budoucna. Jak je získat a udržet a čemu se vyhnout:

- informujte nováčky i rodiče (o skautském hnutí a činnosti oddílu, představte jim sebe a rádce, předejte kontakty, domluvte se na způsobu komunikace, nepamenejte dát prostor pro otázky)
- seznámte nováčky se členy družiny, oddílem a klubovnou
- přidejte jim patrona do začátku
- podporujte kamarádské vazby
- vzbudte zájem programem
- nejdůležitější je první schůzka – nepodceňte ji
- vyhněte se „hození nováčka do vody“ – vysvětlete mu pro něj nesrozumitelnou skautskou terminologii, nezastrašujte, nepřečente jeho síly atd.

Hlásí se vám více nováčků, než zvládnete přijímat? Máte plnou čekací listinu? Můžete rodičům doporučit jiný oddíl v rámci střediska, nebo je možná na místě zamyslet se a zvážít, zda není správný čas pro založení nového oddílu.

Více k nováčkům najdete v článku ve Skautingu: bit.ly/novacek a k zakládání dalšího oddílu na skaut.cz/novy-oddil.

ŘÍZENÍ A PLÁNOVÁNÍ

KDE NAJÍT PODPORU

NA STŘEDISKU

S výchovným plánem oddílu vám pomůže výchovný zpravodaj nebo zkušenější vedoucí z jiných oddílů. Konzultujete výchovné plány oddílů na střediskových radách?

NA WEBU

krizovatka.skaut.cz

NA FACEBOOKU

facebook.com/skautska.personalistika

NA ÚSTŘEDÍ

personalistika@skaut.cz

1. Kvalitní oddíl má oddílovou radu, která se pravidelně schází a plní svou roli.

- Scházíte se s oddílovou radou pravidelně? Stačí vám to pro vyřešení všeho potřebného, ale také pro interakci s ostatními nebo pravidelnou inspiraci rádců? O čem se na poradách bavíte? Využíváte potenciál porady na maximum?
- Kdo je členem oddílové rady? Zvete na porady i rádce? Mají možnost ovlivnit rozhodnutí a zastávat v diskusi hlas své družiny? Dostávají někdy příležitost setkání oddílové rady připravovat a vést?
- Věnujete se na poradách také inspirování rádců, prožíváte společně nějaký program, který rádce rozvíjí?
- Jak si v oddílové radě rozdělujete úkoly? Berete v potaz individuální potřeby, schopnosti a dovednosti členů oddílové rady?

2. Kvalitní oddíl má stanovené cíle, k jejichž dosažení dostatečně dopředu plánuje a připravuje program, používá zpětnou vazbu.

- Máte oddílový plán činnosti? Kdo se na jeho tvorbě podílí? Pokud ne všichni, proč? Jak často se k němu vracíte? Z čeho při přípravě oddílového plánu vycházíte? Jaká témata do plánu zahrnujete? Jaké výchovné cíle plán obsahuje? Jak se vám daří plán naplňovat?
- Jak pracujete se zpětnou vazbou – po akcích, aktivitách, nebo např. s tou, kterou vám mladší členové dávají na vaše chování? Zjišťujete si ji cíleně, jak často? K čemu vám slouží? Daří se vám zpětnou vazbu zohledňovat v další činnosti?
- Jakými technikami zpětnou vazbu získáváte? Kdo vám zpětnou vazbu dává? Používáte zpětnou vazbu také mezi členy oddílové rady, od rodičů a směrem od vedoucích ke členům? Pokud ano, jak s ní pracujete, pokud ne, proč?

3. Kvalitní oddíl s dostatečným předstihem zveřejňuje plán akcí, vědí o nich vedoucí, členové i rodiče.

- V jakých časových úsecích plánujete oddílovou činnost (zejm. termíny výprav a tábora)? S jakým předstihem termíny zveřejňujete?
- Jakým způsobem sdělujete termíny akcí členům oddílu, rodičům, dobrovolníkům? Vědí o nich všichni?
- Máte v (interním) plánu zahrnuté i porady, střediskové akce, počítáte se skautskými závody či prostorem pro účast činovníků na kurzech?
- Jak plánujete přípravu rádců, oddílových rádců či interní vzdělávání vedoucích?
- Jak často se naplánované akce mění či ruší? Z jakých důvodů? Co můžete udělat pro větší stabilitu a spolehlivost plánu?

4. Kvalitní oddíl je připraven reagovat v krizových situacích.

- Mapujete rizika skautské činnosti, zejména náročnějších akcí (např. vodní puťáky)? Kdo všechno se na mapování podílí?
- Máte krizové plány pro nejzávažnější či nejčastější rizika (např. požár klubovny, ztracení skauti na výpravě, drobná zranění na výpravě)? Vědí o nich všichni a rozumí své roli v krizovém řízení?

JAK NA SPOKOJENOU ODDÍLOVOU RADU

Oddílovou radu má téměř každý oddíl, ale kolik z nich může radu označit jako spokojenou? Pár základních tipů, jak mít radu efektivní, spokojenou a fungující dlouhodobě:

- respektujte individualitu každého člena
- podpořte dobrou komunikaci (nejen na radách, ale i mimo oddíl)
- na každém zásadním rozhodnutí se dohodněte společně
- vytvořte si pravidla pro fungování oddílové rady (společně)
- aktivně o oddílovou radu pečujte (setkávejte se i mimo vedení oddílu, společně se bavte, ...)
- respektujte právní odpovědnost vůdce
- předávejte zodpovědnost (od jednoduššího k obtížnějšímu, ale vždy s podporou)
- nepřetěžujte členy rady

Více k jednotlivým tipům najdete v časopise Skauting z června 2024 ([Jak se mít v týmu dobře?](#))

ODDÍLOVÁ RADA A RÁDCE

Mít fungující radu je ideální varianta pro všechny. Jak ale mohou rádcí OR využít pro sebe i družinu:

- jako komunikační kanál (tok informací od členů družiny přes rádce k vedení a naopak)
- jako přípravu na akce (možnost brainstormovat nápady na výpravy)
- jako zdroj námětů na činnost, které následně rádcové přenášejí do družiny (v případě porady jako modelové schůzky)
- jako možnost naučit se nové praktické dovednosti a získat nové znalosti
- jako prostor pro řešení náplně družinovek, problémů a sdílení zkušeností
- jako možnost říct pohled svůj i družiny (a tím činnost oddílu přizpůsobit více členům)
- jako trávení společného času (nejen „pracovní“)
- jako učení se demokratickým přístupům (forma zástupců za členy = rádce, podílet se na hlasování, ovlivňovat chod oddílu)
- jako příležitost k osobnímu rozvoji a získávání zkušeností skrze spolupráci s vedoucími a dalšími členy vedení

Podrobnější informace se dočtete v článku [bit.ly/rada-radce](#). Pokud uvažujete o vlastním rádcovském kurzu, inspiřte se v Metodice vzdělávání na rádcovských kurzech. ([bit.ly/metodika-radcaky](#))

JAK NA VÝCHOVNÉ CÍLE

Výchovné cíle jsou nedílnou součástí oddílového plánování. Dobrý plán ujasní, na co se chceme v daném období soustředit a co bychom chtěli členům předat.

Jak začít s plánováním:

- diskutujte o výchovných cílech v oddílové radě – proč je chcete, jaký mají význam
- inspiřte se od jiných oddílů, v časopise, z loňského plánu, ze stezek, ...
- u vybraných oblastí si popište aktuální stav (např. pomocí Hodnocení kvality) a ideální představu
- vyberte z nich tři až šest a napište konkrétní cíle (Ize SMARTovat, nebo použít jednodušší způsob – napsat si koho cíl to týká, stanovit kritéria naplnění a termín)
- nastavte milníky ověřování

Dávejte pozor, zda:

- jsou cíle vhodné pro vaše členy
- jste schopni cíle naplnit
- v radě rozumíte cílům všichni stejně
- nezapomeňte na vzdělávací cíle pro vedení

Více v článku [bit.ly/vychovne-cile](#)

ZPĚTNÁ VAZBA OD MLADŠÍCH ČLENŮ

Je časté a běžné, že v oddílech vedoucí získávají zpětnou vazbu (ZV) na akce z výpravů ve tvářích členů. Stačí to?

Jak jinak ZV na činnost oddílu od členů získat:

- upravte pro ně část Hodnocení kvality nebo Semaforu (co říkají na počet výprav za rok, symbolický rámec)
 - projděte s nimi rok pomocí fotek a u vybraných pokládejte otázky
 - ptejte se na dojmy z „NEJ“ – nejlepších zážitků, nejmudnějších chvílí, ...
 - pomocí číselné škály mladší členové mohou vyznačit, kde se teď oddíl nachází a kde by chtěli, aby byl (jak moc jezdíte do přírody, jak moc máte výprav, ...)
 - dejte jim příležitost napsat dopis vedoucímu
 - zadejte družině zakázku na výzkum veřejného mínění (samí vymyslí otázky a v podobě anket získávají odpovědi od ostatních členů)
 - pozorně naslouchejte rádcům, jsou zprostředkovateli ZV od členů družin
 - využijte karty Reflexit (ke stažení či ke koupi)
- Vždy se ale sami sebe zeptejte – k čemu vám tato konkrétní ZV bude? Jak s ní potom naložíte?

Podrobnosti najdete v článku [bit.ly/ZV-deti](#).

PROGRAM A ČINNOST

KDE NAJÍT PODPORU

NA STŘEDISKU, OKRESE ČI KRAJI

Od jiných oddílů můžete načerpat spoustu inspirace pro skautskou činnost. Vytvořte prostor k setkávání oddílů a sdílení zkušeností.

NA WEBU

chystamprogram.cz

skaut.cz/program

casopisy.skaut.cz

NA FACEBOOKU

facebook.com/groups/skautforum

NA ÚSTŘEDÍ

program@skaut.cz

1. Kvalitní oddíl a kmen využívá všechny prvky skautské výchovné metody (slib a zákon, učení se zkušeností, družina, program osobního růstu, symbolický rámec, příroda, dospělí průvodci, zapojení do společnosti).

- Pracujete v oddíle a kmeni se SVM? Využíváte všechny prvky SVM? Pokud ne, z jakého důvodu?
- Se kterým prvkem SVM se vám v oddíle a kmeni daří pracovat nejvíce, a se kterým pracujete nejméně? Čím konkrétně jednotlivé prvky podporujete? Jak s jednotlivými prvky pracujete? Jak můžete posílit prvky, které vám moc nejdou?
- Přístupujete při práci se SVM jinak vzhledem k věkovým kategoriím, které v oddíle máte? Jak se to u nich liší?

2. Kvalitní oddíl a kmen má pestrý a smysluplný program, který členy baví, je přiměřený jejich věku a směřuje k jejich všestrannému rozvoji.

- Je váš program pestrý? Na základě čeho jste o tom přesvědčení? Z čeho při jeho tvorbě vycházíte? Využíváte výchovné nástroje, jako jsou stezky, odborky, výzvy a projekty? Směřuje oddílová činnost k naplnění vašich výchovných cílů?
- Zvládají všichni členové připravený program? Pokud ne, čím to je? Jak zjišťujete, zda členy program baví? A baví je? Zohledňujete v programu i jejich zájmy, jakým způsobem je zjišťujete?
- Zahrmujete do oddílového programu také akce/události/aktivity s mezinárodním rozměrem? Jaký pro vás mají význam? Připravujete různorodé programy (duchovní, pohybové, seberozvojové, rukodělné, ...) a v jakém poměru?
- Podílejí se členové na přípravě a realizaci programu, nebo jen konzumují, co pro ně připravují vedoucí? Dostává každý prostor realizovat své nápady?

diskuze

Závěry z diskuze si poznamenejte na záznamový arch se Semaforem – co dělat již nechcete, v čem chcete pokračovat a co chcete vyzkoušet nově.

3. Kvalitní oddíl a kmen pravidelně pořádá výpravy a akce včetně tábora, kterých se členové účastní. Mimo vlastních akcí se účastní i oficiálních skautských závodů a akcí jiných oddílů, střediska, okresu, kraje či akcí celostátních.

- Jak dlouhé a jak často děláte oddílové akce? Jaké okolnosti o tom rozhodují? Odpovídá to potřebám oddílu a kmene? Jak dlouhý máte tábor, stihnete během něj naplnit stanovené cíle? Kdo se na jeho přípravě podílí? Máte-li na táboře rovery a rangers, mají prostor i pro svůj roverský program?
- Jaké procento členů chodí na oddílové a kmenové akce, jste se stavem spokojeni, proč? Omlouvají se členové, když se nemohou zúčastnit?
- Jaké akce mimo středisko navštěvujete, účastníte se jich, jaké naopak ne a proč?

4. Činnost kvalitního oddílu je ukotvená v realitě a rozvíjí u členů dovednosti využitelné v praktickém životě.

- Jakými aktivitami jsou naplněny vaše schůzky, výpravy a tábor? Jaké dovednosti si odnášejí děvčata a chlapci do života? Využijí je někdy?
- Jak často trénujete reakce na krizové situace? Zkusili jste si cvičnou evakuaci klubovny či dohledání ztraceného člena oddílu?

SKAUTSKÁ VÝCHOVNÁ METODA – DRUŽINOVÝ SYSTÉM

Na SVM je naše činnost postavená, a proto bychom jí měli věnovat náležitou pozornost. Má celkem 8 prvků, které k sobě patří – slib a zákon, učení se zkušeností, dospělí průvodci, program osobního růstu, symbolický rámec, příroda, družina a zapojení do společnosti.

Základem fungujícího družinového systému je oddílová rada, která se pravidelně schází a systematicky s řádcí pracuje, rozvíjí a podporuje je.

Jak můžeme poznat, že družina funguje tak, jak má? Zkuste:

- ji poslat na Svojsikův závod (na různých stanovištích jsou dobře vidět schopnosti / dovednosti / týmové role jednotlivců v družině) nebo je zapojte do celoroční Hry družin radce.skaut.cz/hra
- zadat družinový projekt a pozorovat zapojení jednotlivých členů a jejich vzájemnou spolupráci
- připravit diskuzní programy na různá témata (i ta družinová, např. při zjištění, zda je v družině nějaký problém)
- nechat družinu vytvořit reklamu (a anti-reklamu) samu o sobě – na co sami upozorní?
- sledovat, jak družina sama přispívá k oddílové činnosti – zda přináší vlastní impulsy, čemu by se chtěla věnovat, zda v tom dokáže být proaktivní

Více o družinovém systému a o tom, jak s ním můžeme pracovat, najdete ve článku bit.ly/SVM-druzina.

VŠESTRANNÝ ROZVOJ

Program osobního růstu, jeden z prvků SVM, má vést ke všestrannému rozvoji chlapců a děvčát.

Co znamená ono „všestranný“?

Kromě skautingu sem spadá globální, mediální, občanská, ekologická a mnoho dalších výchov.

Jak to „všechno“ ale pojmut? Co zahrnout do plánu? Čemu se víc věnovat a nezbáznit se přitom:

- jedna možnost je práce se skautskou stezkou – plnění stezky pokrývá rozvoj všech oblastí, které skauting považuje za klíčové, zaručuje vám tedy, že nic důležitého neminete.
- oddílovou náplň lze samozřejmě doplňovat i dalšími činnostmi a oblastmi, v kterých chcete holky a kluky rozvíjet, nebo akcentovat některou z oblastí programu. Nikdy byste si ale neměli přestat klást otázku „proč“ – proč zařazujeme právě tuto činnost, proč věci děláme právě takto – co tím chceme holky a kluky naučit.

Kromě toho můžete pro inspiraci využít kompetence skautské výchovy (skaut.cz/kompetence-skautske-vychovy)

Více o tom, jak stezka podporuje všestranný rozvoj, naleznete ve Skautingu: bit.ly/vsestrannost.

TÁBOR

Tábor je vyvrcholením celoroční činnosti oddílu. Měl by trvat nejlépe tři týdny nebo déle, nejméně dva týdny. Pokud to ale u vás není možné, zkuste vyrazit ze začátku alespoň na týden.

Tipy, jak si ulehčit táboření:

- spojte tábor s jiným oddílem ve středisku
- pokud máte málo vedoucích, oslovte středisko/okres/kraj/rodiče, zda by vám nechtěli vypomoci (vaření, odvoz, hospodaření, ...)
- jedte na (vybavené) tábořiště jiného oddílu, vyzkoušejte putovní tábor, začněte s táborem v chatkách, ...
- požádejte zaměstnavatele o volno v obecném zájmu (nečerpáte tak řádnou dovolenou)
- je-li vaše klubovna v přírodě, tábořte tam
- zkuste variantu příměstského tábora

Inspirujte se, jak z táboření udělat hlavní program bit.ly/program-taboreni.

Zhodnotte svůj tábor s pomocí Semaforu pro tábory (skaut.cz/semafor).

BODOVÁNÍ – JE NUTNÉ?

Pokud chcete v oddíle omezit prvky vnější motivace a začít více podporovat vnitřní motivaci holek, kluků a dospívajících, můžete to zkusit bez bodování. Jak s takovou změnou začít:

- zamyslete se, jakou funkci bodování mělo – co posilovalo, jakou dávalo zpětnou vazbu (nejlépe to uvidíte na konkrétních příkladech) a něco si o tom přečtěte (například článek [Potrestání odměnou](https://bit.ly/potrestani-odmenou)).
- přemýšlejte, čím by se dalo bodování nahradit
- diskutujte o změně se členy oddílu
- dávejte více prostoru pro sebehodnocení (př. místo bodování hry proberte, jaký postup si člen vybral, proč jej zvolil, co bylo na něm dobré, špatné, co by nyní udělal jinak, ...)
- začněte postupně s malými změnami – oddíl si na změnu zvykne snadněji
- celá oddílová rada musí se změnami souhlasit a zároveň je i podporovat, proto je důležité všechny změny nejdříve pořádně prodiskutovat. Více k významu bodování na bit.ly/vychova-bodovanim.

inspirace

Podívejte se zde na některé tipy a pokud chcete, další inspirace najdete na skaut.cz/semafor.

PŮSOBENÍ NA VENEK

KDE NAJÍT PODPORU

NA STŘEDISKU

Obráťte se na mediálního zpravodaje. Zjistěte, kdo spravuje vaše webové stránky a sociální sítě.

NA WEBU

skaut.cz/komunikace

www.skaut.cz/logo

NA FACEBOOKU

www.facebook.com/groups/skautskagrafikapropagace

NA ÚSTŘEDÍ

komunikace@skaut.cz

1. Kvalitní oddíl vytváří a udržuje dobré vztahy s rodiči svých členů, veřejností, zástupci obce, se školami či komunitami v místě působení a včas, vhodně a pravidelně je informuje o oddílové činnosti.

- Zajímáte se o to, co se děje ve vašem okolí? Komunikujete s obcí, zapojujete se do místních akcí, vycházíte se sousedy v okolí vašich kluboven?
- Jak pečujete o společenství kolem oddílu (rodiče, bývalí členové, oldskauti, podporovatelé oddílu aj.)? Jste s nimi v kontaktu? Jakými kanály?
- Jak se chováte na veřejnosti? Chováte se v souladu se skautskými hodnotami? Je navenek poznat, že jste skauti – nosíte na akce skautské šátky, oddílová trika, kroj?
- Máte aktualizované a přívětivé webové stránky?
- Snažíte se informovat místní veřejnost o své činnosti? Znají vás lidé ve vaší obci?
- Jaké aktivity sdílíte na vašich sociálních sítích? Vyjadřuje vaše online přítomnost pestrost a aktuálnost skautských dobrodružství?
- Využíváte Skautský vizuální styl k tvorbě grafických materiálů?

2. Kvalitní oddíl cítí zodpovědnost za středisko, jehož je členem (účast na vedení střediska, na přípravě akcí střediska, ...).

- Zapojujete se do dění na středisku? Jakým způsobem? Spolupodílíte se na rozhodování střediskové rady? Jaký to pro vás má význam? Kdy naposledy jste pomohli se střediskovou akcí?

diskuze

Závěry z diskuze si poznamenejte na záznamový arch se Semaforem – co dělat již nechcete, v čem chcete pokračovat a co chcete vyzkoušet nově.

KOMUNIKACE S RODIČI

Dostatečně a včas informování rodiče jsou základem úspěchu. Co když to ale vážně?

Věřte se do rodiče. Co potřebuje vědět a kdy?

- základ: akce, schůzky a organizační záležitosti (přihlášky, poplatky)
- něco navíc: fotky, skautské benefity, bazar či ověřené vybavení
- důležité je rodiče nezahlit
- vyplatí se uspořádat jednou za čas akci, na které mají možnost se ptát

Zjistěte, jaké kanály jim vyhovují
Přímo s rodiči budete komunikovat hlavně v případě mladších členů. Důležité je vědět, jaká forma jim vyhovuje.

- Skupina „rodiče“ v aplikaci, např. WhatsApp, Signal – nastavit můžete i tak, že zprávy posíláte pouze vy jako správce.
- Uzavřená facebooková skupina, kam můžete přidávat i fotky z akci.

Pozor: Na využívání těchto platform se ale musí shodnout všichni.

- Google formulář do e-mailu – rodiče rovnou jednoduše zakliknou, jestli jejich dítě ne/jede na akci
- „Lístičky“, které se dají vytisknout, nakopírovat a předat přímo
- Oddílový měsíčník – informujte rodiče o vaší činnosti, příběhy psané jejich dětmi, ...

Tip! Využijte generátor pozvánek (generator.skaut.cz/) na schůzky a výpravy

Udržujte komunikaci jednotnou
Nekomunikujte za oddíl s rodiči „tak nějak všichni“. Rodiče by si měli být jistí osobou, na niž se mohou obracet.

Udržujte aktuální seznam kontaktů

Základem je jedno telefonní číslo a jedna e-mailová adresa na rodiče každého člena.

Více tipů najdete na Křižovatce pod heslem [Jak komunikovat s rodiči](#).

PROPAGACE ODDÍLU

Dobré jméno skautingu je společná práce. Usilujeme o to, aby lidé kolem nás věděli, o co se skauting snaží a co pro mladé lidi, ale i pro celou společnost dělá. Komunikaci a propagaci berte jako dlouhodobou investici. Možná se vám nevrátí hned, ale velmi ji oceníte ve chvíli, kdy budete potřebovat podporu: od obce, od sponzorů, rodičů nebo místních obyvatel. Může k vám také přilákat nové dospělé dobrovolníky nebo pomoci vašim členům, aby se cítili lépe v neskautských kolektivech.

Čemu věnovat pozornost?

- uklizená a vyzdobená klubovna
- využívání Skautského vizuálního stylu
- informování o činnosti na kanálech obce
- aktualizovaný web
- účast na místních akcích
- organizace veřejných akcí
- oddílová trička a další sjednocující prvky
- výroční zpráva, PF a další tiskoviny

A nakonec: naplňujte očekávání, obzvlášť pokud máte na sobě skautský kroj. Vaše selhání totiž veřejnost může vnímat jako selhání všech skautů a skautek nebo celé organizace.

Víc si přečti na Skautské křižovatce – hledej [Příručka Jak mluvit o skautingu](#).

PROČ A JAK NA MÉDIA?

Média jsou jednou z možností, kudy můžete dávat o své činnosti vědět široké veřejnosti.

Máte-li v týmu shodu na tom, že vám oslovení médií připadá jako důležitá věc, vyplatí se udělat malé plánování a podívat se přitom na vaši činnost očima novináře, zkusit vytipovat věci, které by je mohly zajímat, a třeba trochu změnit ty stávající tak, aby byly atraktivnější.

Co by mohlo novináře zaujmout?

- inovativní a netradiční akce
- nebo naopak takové, za kterými stojí dlouhá tradice
- když akce přináší prospěch veřejnosti
- dobré načasování: zajímavé datum, mezinárodní den
- fotogenická a opravdu akční událost
- změny (např. v porovnání s minulými lety), rekordy nebo zajímavé počty
- skauti reprezentující obec
- konkrétní zajímavé příběhy lidí: místní rodák, významná osobnost, skaut či skautka, kteří v něčem vynikají

Oslovení novinářů není vůbec třeba se bát. Jen si musíte dát práci s vyhledáním kontaktů a přípravou dobrých podkladů.

Více informací si můžete přečíst na Křižovatce pod heslem [Jak na klasická média](#).

TVORBA MATERIÁLŮ VE SKAUTSKÉM VIZUÁLNÍM STYLU

Ať budete dělat oddílový web, pozvánky na akce, články na Křižovatku či vydávat oddílový časopis, můžete se nechat inspirovat Skautským vizuálním stylem. Má jasná pravidla, která vám pomohou s kombinací loga, barev, „brambor“ a dalších prvků.

Co vám pomůže:

- v grafickém manuálu najdete informace, vzory ke stažení, pravidla (logo.skaut.cz)
- v online nástroji Canva je možné snadno tvořit skautskou grafiku – letáky, pozvánky a inspirovat se již vytvořenými věcmi od jiných jednotek na Křižovatce pod heslem [Canva](#)
- pro logo oddílu, akce, základny využijte generátor loga (generator.skaut.cz/logo)
- pro pozvánky na výpravy můžete využít generátor pozvánek (bit.ly/generator-pozvanek)
- pro PF pak generátor přání do nového roku (generator.skaut.cz/pf)

OTÁZKAMI TO NEKONČÍ! NAČTI QR KÓD A PONOŘ SE DO SVĚTA INSPIRACE

Na webu skaut.cz/semafor najdeš výběr těch nejprůmysnějších článků, videí a webů ke každé probírané oblasti.

Aktuální Zveřejněno 17. 10. 2024

Semafor – zhodnocení činnosti pomocí papíru a tužky

Dopravní semafor dává jasné instrukce. Zastav se, připrav se a jeď. A právě tímto pohledem je dobré podívat se na oddíl či tábor. Společně a otevřeně zjistit, co funguje, co je potřeba zlepšit a čeho se naopak v budoucnu vyvarovat. Semafor je založen na volné diskuzi, a proto je vhodnější pro menší skupiny. Je přehledný, jednoduchý k použití, a navíc s ním lze pracovat kdekoliv bez přístupu k internetu, třeba v lese na pařezu.

Semafor

- 1 Jak začít hodnocení a jak vlastně zjistit silné a slabé stránky? ▶
- 2 Co se zjištěnými informacemi? Jak s tím dále pracovat? ▶
- 3 Inspirace aneb tipy, jak se pustit do práce ▶

Semafor – shrnutí a návod ke stažení
pdf, 186.41 kB

Stáhnout

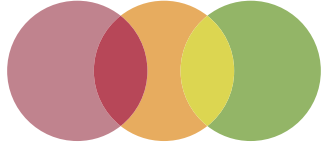

[skaut.cz/semafor/
inspi_oddily](https://skaut.cz/semafor/inspi_oddily)

[skaut.cz/semafor/
inspi_tabory](https://skaut.cz/semafor/inspi_tabory)

SEMAFOR

CO CHCEME ZAČÍT DĚLAT?

V ČEM SE CHCEME ROZVIJET?

CO CHCEME PŘESTAT DĚLAT?

